

VINERI · 10 DECEMBRIE 2010 · ANUL LX NR. 50

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Învățământul românesc din Ungaria nu are stăpân
Ziua Națională a României, sărbătorită în Ungaria
Două decenii de întâlniri științifice*

CALENDAR ORTODOX

- 13 decembrie, luni – †) Sf. Ier. Dosoftei, Mitr. Moldovei; † Sf. M. Mc. Evstratie, Auxenție, Evghenie, Mardarie și Orest; Sf. Mc. Lucia fecioara (Dezlegare la pește).
- 14 decembrie, marți – Sf. Mc. Tirs, Calinic, Filimon, Arian și Apolonie (Dezlegare la ulei și vin).
- 15 decembrie, miercuri – † Sf. Sfințit Mc. Elefterie; Sf. Mc. Antia și Suzana.
- 16 decembrie, joi – Sf. Prooroc Agheu; Sf. Mc. Marin; Sf. Împărăteasă Teofana (Dezlegare la ulei și vin).
- 17 decembrie, vineri – Sf. Prooroc Daniel și Sf. 3 tineri: Anania, Azaria și Misail.
- 18 decembrie, sâmbătă – †) Cuv. Daniil Sihastrul; Sf. Mc. Sebastian și Zoe; Sf. Ier. Modest (Sâmbăta dinaintea Nașterii Domnului) (Dezlegare la pește).
- 19 decembrie, duminică – Sf. Mc. Bonifatie; Sf. Ier. Grichtentie; Sf. Mc. Trifon; Cuv. Aglaia (Dezlegare la pește). Duminică dinaintea Nașterii Domnului (a Sf. Părinți după trup ai Domnului; Genealogia Mântuitorului).

Foaia a scris...

Acum 40 de ani

„Umblând pe la școala generală din Micherechi, vizitatorul observă fețe noi. Aici au primit post de pedagog: Aurica Hoțopan, Gheorghe Șereș, Ioan Petrușan și soția lui Iosif Illyés. Aurica Hoțopan a terminat școala tehnică de științe economice din Bichișciaba. În prezent e studentă fără frecvență în anul întâi la școala Pedagogică din Debrețin. Gheorghe Șereș profesor de specialitate română și maghiară. Predă limba română, limba maghiară și gimnastică. Ioan Petrușan, student de anul 4 la Institutul Superior Pedagogic din Seghedin. Edda Illyés a fost repartizată la școala din Micherechi la 1 septembrie 1970. Studiile și le-a terminat la Facultatea de filologie din București.” (Noi pedagogi la Micherechi, autor: Gh. M., Foaia Noastră, Nr. 24, 15 decembrie 1970, pag. 3)

Acum 30 de ani

„Frânturi de melodie pătrund clădirea școlii românești din Aletea. Pereții vechi care dealtfel s-au obișnuit cu gălăgia, cu forfota pauzelor, acum în după-masa cenușie a zilelor de toamnă târzie, făceau reflecții la sunetele mai nobile, mai plăcute. Mi-am grăbit pașii ca să descopăr cât mai repede enigma: unde și cine? Punând mâna pe clanță, deodată m-a paralizat un gând neplăcut. N-am mai auzit zvonuri melodioase și astfel am crezut că e doar vorba de un difuzor... Ei, fie, ce-o fi... Și deschid ușa ca să mă conving. Intrarea mea bruscă a făcut ca muzica să înceteze. Conducătoarea formației muzicale a elevilor, profesoara Maria Rus a recunoscut în mine principalul factor al deranjului și după un scurt salut, mi-a oferit un scaun, care în clipele acelea îl credeam un fotoliu de concert...” („Ne place să cântăm, să învățăm împreună”, Tinerii muzicanți din Aletea, autor: T.M., Foaia Noastră, Nr. 49, 7 decembrie 1980, pag. 4)

Acum 10 ani

„Nu mai avem nici o lună până la Crăciun. Trebuie să învățăm copiii să colinde pentru că nu cunosc această tradiție. Îmi pare foarte rău că în zilele noastre, acasă, în familii deja nu mai e la modă să se colinde de Crăciun. Când eu am fost copil, dar încă și azi, încă ne strângem toată familia la mama și la tatăl meu, și acolo colindăm, dar în alte familii nu cred că se păstrează obiceiul acesta. Și se pare că nu numai românește, dar nici ungurește nu se mai cântă de Crăciun. Dar eu de aceea sunt supărată, fiindcă la noi, în Cenad, nu numai în familie se cânta, ci umblau să colinde din casă-n casă. Și obiceiul acesta nu mai există.” (Ne pregătim de Crăciun, Interviu cu profesoara Doina Unc Bartha din Cenadul Ungureșc, autor: Iulia Kaupert, Foaia românească, Nr. 49, 8 decembrie 2000, pag. 8)

Chitighaz

„Împodobiți bradul!” – concurs de Crăciun

Casa de Cultură și Bibliotecă Táncsics Mihály din Chitighaz organizează concursul „Cel mai frumos brad de Crăciun”. La concurs se pot înscrie familii, clase de copii de la școlile generale, grupuri de concurenți sau persoane individuale. Podoabele pentru pom pot fi doar unele speciale, pregătite din turtă dulce, origami, dantele, fructe, etc. Acestea pot fi

pregătite și aduse la Casa de cultură pe 15 decembrie, unde fiecărui grup sau participant îi va sta la dispoziție un brad pe care îl va împodobi. Rezultatele concursului vor fi publicate în ziua de 17 decembrie, la serbarea sătească de Crăciun. Pentru informații contactați organizatorii la numărul de telefon 66/251-208.

A.B.

Conferință preoțească

Sâmbătă, 11 decembrie, la Casa de cultură din Otlaca-Pustă se va desfășura cea de-a doua conferință preoțească din anul acesta, ce are ca temă „2010 – Anul omagial al Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române” și întrunește preoți din toate parohiile Eparhiei ortodoxe române din Ungaria.

Deschiderea conferinței va fi precedată de o slujbă arhierescă, săvârșită în biserica ortodoxă din Otlaca, de Preasfințitul Episcop Siluan, înconjurat

de toți preoții eparhiei. Sfânta Liturghie va începe la ora 10.00.

A.B.

Telefonul redacției:
66/463-152

Apateu

Festival de colinde

Sâmbătă, 18 decembrie, la parohia românească din Apateu, în prezența și cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, se va desfășura o nouă ediție a festivalului de colinde organizat pentru credincioșii acestei parohii de către preotul paroh Origen Sabău. Manifestarea va debuta cu slujba de vecernie la ora 15.30, după care vor colinda corul „Armonia” și corul bisericii reformate din Apateu, precum și corul bisericii din Săcal.

A.B.

Poza săptămânii

– Fie clisa grasă... și berea multă...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Școala din Jula la târgul advent (foto: Rita Pățaș)

Ziua Națională a României, sărbătorită în Ungaria

Budapesta

Ziua Națională a României a fost organizată de Ambasada României la Budapesta în seara zilei de 30 noiembrie, la Hotel Le Meridien. Cu acest prilej a fost invitat Romanian Piano Trio, care a susținut un concert de muzică clasică din repertoriul lui George Enescu, Bartók Béla, Joseph Haydn și Antonin Dvorak. Membrii formației sunt reprezentanții unei noi orientări în rândul tinerilor cu studii în străinătate, care hotărăsc să-și fructifice în țara natală cunoștințele și experiențele dobândite peste hotare.

Pianistul *Horia Mihail* s-a întors în România după ce a fost profesor asociat la Universitatea din Boston. Dar debutul său a avut loc la vârsta de 10 ani, când a interpretat concertul în Re major de J. Haydn, în orașul său natal, Brașov. A fost solist în numeroase orchestre din Statele Unite. *Răzvan Tomescu* este recent câștigător al concursului Stradivari-Elder-Voicu, care îi oferă posibilitatea de a cânta la vioara Stradivarius în următorii 5 ani. A susținut peste 200 de concerte și recitaluri în 26 de țări, în săli celebre din lume, în compania unor dirijori renumiți ca: Kurt Masur, Christoph Eschenbach, Philippe Entremont. *Răzvan Suma* a studiat la Școala de Muzică din Cambridge, Massachusetts, iar prin repertoriul impresionant pe care l-a realizat în cele peste o sută de recitaluri și concerte în turneele din Europa, America și Asia, el a fascinat publicul și a câștigat aprecierea criticilor și a presei.

După concertul susținut de cei trei tineri români talentați, au fost intonate imnurile de stat ale țării gazdă și României, însoțite de imagini reprezentative din cele două țări. Doamna Ambasador *Irina Comaroschi* a salutat în rândurile celor prezenți pe *PS Siluan*, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, pe membrii corpului diplomatic din Ungaria, pe reprezentanții co-

munității românești din Ungaria și a mulțumit tuturor pentru că au dat curs invitației de a sărbători în această zi România. Excelența Sa a afirmat că relațiile dintre Ungaria și România au intrat într-o nouă perspectivă odată cu comuniunea de interese în cadrul NATO și a Uniunii Europene. O dovadă a relațiilor bune dintre cele două țări și o premieră este detașarea în două ministere ungare – ministerul de externe și ministerul dezvoltării rurale – a trei funcționari publici români care vor sprijini președinția ungară a Consiliului Uniunii Europene în primul semestru al anului 2011. „Acest exemplu exprimă cel mai bine atenția și sprijinul pe care România le oferă președinției ungare, pe care o dorim cu toții încununată de succes”, a spus doamna ambasador, adăugând: „Minoritatea românească din Ungaria și cea maghiară din România reprezintă punți speciale de legătură și cooperare, ne bucurăm că modelul de cooperare bilaterală în acest domeniu se bucură de recunoașterea regională și europeană. Diversitatea culturală, inclusă printre prioritățile președinției ungare a Consiliului UE, suntem convingși că va găsi forme pragmatice de cooperare prin politici europene consistente”. Apoi s-a cântat „La mulți ani, România!” G.E.E.

Seghedin

Ziua Națională a României la Seghedin a fost sărbătorită pe 2 decembrie, printr-o recepție organizată de Consatul General al

României din acest oraș, la Hotelul Forrás, în prezența a numeroși invitați. Sărbătoarea a început cu intonarea imnurilor Uniunii Europene, Ungariei și României, după care Excelența Sa *Irina Comaroschi*, ambasadorul României în Ungaria a rostit, sub semnul prieteniei și al bunei vecinătăți, un mesaj plin de cordialitate și de optimism în ceea ce privește stadiul avansat al relațiilor oficiale bilaterale. La rândul său, consulul și gerantul interimar al României la Seghedin, domnul *Radu Florea* și-a exprimat mulțumirile pentru alegerea celor prezenți de a împărtași ambianța unui asemenea eveniment. A urmat un scurt moment artistic, după care invitații au ciocnit un pahar cu șampanie. Evenimentul a fost onorat, între alții, de *PS Siluan*, episcopul românilor ortodocși din Ungaria și alți reprezentanți ai Bisericii Ortodoxe, de *Ioan Fodoreanu*, consulul general al României la Jula, de reprezentanții Institutului Cultural Român, de *prof. univ. dr. Aurel Ardelean*, rectorul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, profesorii Catedrei de limba și literatura română din Seghedin și numeroși membri ai comunității românești din Ungaria. I.K.

Jula

Restaurantul Maestro din centrul Julei a găzduit în seara zilei de 3 decembrie sărbătorirea Zilei Naționale a României, organizată de Consatul General de la Jula. (Continuare în pag. a 5-a)

EDITORIAL

Teama de necunoscut

Cei mai mulți dintre noi evităm să ne abatem de la calea obișnuită. Ne e teamă să nu eșuăm, ne e teamă de cărările necunoscute. Facem ce fac toți. Opiniile noastre depind de ale celorlalți. Trăim în șabloane. Ne influențăm unii pe ceilalți. Într-un fel este absolut firesc, fiindcă avem nevoie de o recunoaștere a noastră în ceilalți. Nu e ușor să ne abatem de la calea pe care o cunoaștem. Deoarece aceasta ne oferă siguranță. Calea pe care o știm ne oferă o rutină, un confort, o oarecare liniște. Cu toate că, de cele mai multe ori, acest confort, această liniște este doar de scurtă durată.

De ce această introducere aproape filozofică? Pentru că îmi dau seama zi de zi că noi, românii din Ungaria, suntem o comunitate comodă. Foarte comodă și înfricoșată. Ne speriem de orice idee sau faptă, care ar aduce vreo schimbare în viața noastră. Îi urâm pe toți cei care vor să ne schimbe. Nu obosim să ne complotăm noi între noi, deja de aproape două decenii, dacă cineva vrea să ne dea sfaturi cum să ne reformăm, cum să ne îmbunătățim, de pildă, învățământul. Vorbim doar câte doi sau trei, în mici grupulețe, că nu e bine așa cum e cu școlile noastre. Că un învățământ care doar cu numele este românesc va duce la asimilarea lingvistică totală a comunității românești din Ungaria. Dar în plen cine are curajul să țină în față o oglindă, să facă o autocritică reală și să ofere și soluții? Nimeni. S-a găsit în ultimii zece ani măcar un singur profesor care să inițieze o conferință a tuturor profesorilor români din Ungaria, o întâlnire în care să se vorbească sincer și cu minte despre cea mai arzătoare problemă a noastră? Nu, nici unul.

Tot așa și cu problema autogovernării românești. Mulți se plâng că acestea nu au niciun rost, că ele servesc numai interesele câtorva persoane, iar comunitățile adevărate, active și instituțiile românești nu primesc ajutorul necesar. Și tot mai mulți sunt de părere că cei care sunt în vârful autogovernării, conducătorii ATRU, sunt incapabili de a-i reprezenta în mod demn pe românii din Ungaria și că se luptă doar pentru propriile salarii și pentru propriile interese. S-ar putea să aibă dreptate... Dar ce rost are părerea lor, dacă este spusă doar pe la colțuri, dacă în public nu-și asumă această opinie.

Teama de schimbare înseamnă o stagnare. Înseamnă că nu suntem o comunitate viabilă, nu suntem în stare să evoluăm. Schimbarea este și o formă de curaj de a trăi în sinceritate. Marele filozof Mircea Eliade a reușit să descrie foarte bine această stare: „Trebuie să mă cunosc. Trebuie să știu odată sigur cine sunt și ce vreau. Am amânat mereu lucrul acesta, pentru că mi-era teamă. Mi-era teamă că nu voi izbuti să-mi luminez sufletul sau că lumina ce va aluneca asupra-i să nu mă îndurezeze. Eu mi-am închipuit anumite lucruri despre mine însumi. Ce se va întâmpla dacă acestea nu există aievea? Dacă ele n-au fost decât o părere?”

Răspunsul trebuie să-l dea fiecare dintre noi, chiar dacă s-ar putea să fie dureros. Și chiar dacă ne este frică.

Eva Iova

Editorialul poate fi citit în limba maghiară
pe www.foaia.hu, în rubrica: MAGYARUL

Pe scurt...

15 IANUARIE – „ZIUA CULTURII NAȚIONALE”

Președintele Traian Băsescu a semnat, luni, decretul pentru promulgarea Legii privind declararea zilei de 15 ianuarie ca „Ziua Culturii Naționale”, potrivit unui comunicat al Administrației Prezidențiale. Potrivit acestei legi, societățile române de televiziune și radiodifuziune vor realiza și vor include în programele lor emisiuni dedicate acestei zile.

SCHIMBĂRI ÎN MERSUL TRENURILOR

Mersul trenurilor se va modifica începând cu duminică, 12 decembrie, atât în Ungaria, cât și în România. Astfel, dacă vă pregătiți să plecați cu trenul săptămâna viitoare, verificați care sunt noile ore de plecare ale trenurilor. Noul plan va fi valabil până pe data de 10 decembrie 2011, ora 24.00. O noutate ce privește ambele țări este că a fost introdus un nou tren de la Târgu Mureș spre Budapesta și retur, prin frontiera Episcopia Bihor.

ITINERAR CULTURAL ÎN ROMÂNIA

Parlamentul European dorește să sprijine promovarea unui itinerar cultural în România, care să cuprindă cele mai reprezentative biserici fortificate săsești, din Transilvania, a anunțat, la Sibiu, președinta Comisiei pentru Cultură și Educație, din forul european, Doris Pack. Ea a precizat că un astfel de traseu s-ar putea alătura celor deja consacrate la nivel european. „Ne-am gândit că există, în Europa, mai multe itinerarii culturale, cum ar fi drumul Sfântului Iacob sau către Santiago de Compostela, și ar fi minunat dacă ar exista un asemenea itinerar, și aici, cu bisericile fortificate. Am vrea ca, anul viitor sau peste doi ani, să aducem, în Parlamentul European, o expoziție cu fotografii ale bisericilor fortificate din România, pentru ca oamenii să-și facă o imagine, ce reprezintă acestea, deoarece mulți nu cunosc acest termen, de biserici fortificate.”

Am fost și noi la Alba Iulia...

În preajma Zilei Naționale a României a avut loc și în acest an, între 28 noiembrie – 2 decembrie, în orașul Alba Iulia, Congresul Spiritualității Românești. La această manifestare participă anual sute de români, care trăiesc peste hotarele României, în Serbia, Albania, Bulgaria, Finlanda, Polonia, Rusia, Austria, Moldova, Spania, Elveția, Germania etc. De această dată, printre aceștia ne-am numărat și noi, românii veniți din Ungaria.

Comunitatea noastră a fost reprezentată de Gheorghe Popa din Cenadul Unguresc, de Dumitru Rocsin din Micherechi și de subsemnatul, tot din Micherechi. Locul întâlnirii are o valoare simbolică, pentru că Alba Iulia a reprezentat în anul 1918, în istoria noastră, a românilor, încheierea unui ciclu istoric lung, Marea Unire constituind, în esența sa, încheierea procesului de făurire a unității naționale. Tema centrală a congresului din acest an

a fost: „Spiritualitatea românească în condițiile globalizării.” Ediția a XIV-a a fost dedicată poetului Adrian Păunescu, fostul președinte al Congresului și unul dintre

susținătorii activi ai acestei manifestări, care s-a stins din viață cu scurt timp în urmă. Gheorghe Popa

a avut posibilitatea de a vorbi către toți reprezentanții comunităților românești din 31 de țări ale lumii. Dumnealui a cerut celor prezenți să susțină cauza comunității românești din Ungaria. Ediția a XIV-a și-a derulat lucrările pe lângă plen și în trei secțiuni. Acestea au fost următoarele: 1. Marea Unire desăvârșită la Alba Iulia – Expresia dăinuirii noastre. Provocări și consolidări actuale; 2. Spiritualitatea Românească în universalitate – Dimitrie Cantemir, Nicolae Iorga, Constantin Brâncuși; 3. Liga Culturală – Promotor al făuririi unității naționale. 120 de ani de la fondare. Gheorghe Popa a vorbit în secțiunea a treia despre „Importanța congreselor și dezvoltarea legăturilor noastre în viitor.” Între 28 noiembrie și 2 decembrie s-au organizat, la Alba Iulia și expoziții documentare, istorice, de carte și artă, întâlniri, serate dedicate poetului Adrian Păunescu.

Bertold Netea, Micherechi

O zi în cinstea bărbaților, la Otlaca-Pustă

În organizarea Asociației Culturale Române „Mihai Purdi” și a Autogovernării Românești din Otlaca-Pustă, sâmbătă, 27 noiembrie, a fost organizat „Balul bărbaților”, ediția a patra, un bal caritativ pentru renovarea sălii de expoziție din localitate. La manifestare au fost invitați și oaspeți din județul Bistrița-Năsăud, de la Salva, și oaspeți din județul Maramureș, localitatea Petrova. Delegațiile din România au fost întâmpinate la orele dimineții la sediul asociației românești de către președinta Eva Bocsoi Karancsi, după care au luat parte cu toții, alături de alți otlăcani, la tăierea porcului de la sălașul „Drăgan”, unde i-a așteptat primarul Gheorghe Șimonca, organizatorul acțiunii. Pe lângă porci, s-a tăiat și o capră și o vită. La prânz toți cei prezenți au putut deja gusta din belșug din toate bucatele gustoase. La masa de prânz și la „pomana porcului”, femeile de la asociația românească au pregătit și diferite prăjituri tradiționale și, bineînțeles, nu a lipsit nici muzica. Cu toate că a

fost o zi de iarnă cu vânt foarte rece, buna dispoziție și distracția au dominat frigul și oboseala.

Programul zilei s-a sfârșit cu balul tradițional organizat în cinstea bărbaților, la care s-a încins o altă masă copioasă și muzică de calitate, asigurată de o formație din Ungaria și de prietena otlăcanilor, Virginia Linul de la Salva, interpret și meșter popular. Atmosfera serii a fost una deosebită, s-au cântat cântece de petrecere, romanțe, iar la un moment dat nu s-a mai știut care sunt soliștii, deoarece cânta toată lumea. Dansul și voia bună a ținut până în zori, dar cu toate acestea oaspeții veniți din România și românii din Otlaca nu au uitat a doua zi că e duminică și s-au dus împreună la Sfânta Liturghie din biserică ortodoxă. La sfârșitul slujbei, invitații din România au adus prin colindele interpretate un strop de bucurie în sufletul credincioșilor, ne-a mărturisit Elvira Ardelean, președinta Autogovernării Românești din Otlaca.

A.B.

Învățământul românesc din Ungaria nu are stăpân

La 26 noiembrie s-a organizat la Micherechi pentru a doua oară concursul de ortografie „Gheorghe Martin”, la care au putut participa elevi din școlile bilingve și din cele în care limba română se predă ca obiect de studiu. După concurs, am stat de vorbă cu președintele juriului, *Mihaela Bucin*, despre inițiativa miche-rechenilor, dar ne-am oprit și la problema activității școlilor noastre. Șefa catedrei de limba și literatura română din cadrul Universității din Seghedin susține că școlile românești nu au stăpân.

– *Noi, românii din Ungaria, avem școli bilingve, școli unde se predă limba română ca o limbă străină. Care este opinia Dumneavoastră despre aceste denumiri și structuri?*

– Denumirile acestea sunt deja o tradiție, o categorizare sau o povară pe care de mai mult de un secol o purtăm, sunt denumirile pe care încă din 1907 le-a adoptat Legea Învățământului din Ungaria. Din cele trei tipuri de denumiri au rămas numai două, pentru că școli de limba maternă, în practică, nu există. Nu cred că, din punct de vedere al activității, denumirea este atât de importantă, ci mai mult baza de cunoștințe și nivelul la care se predau acestea în școli ar trebui să ne preocupe. Eu cred că la momentul actual, învățământul românesc din Ungaria – și nu vorbesc numai de școlile generale, pentru că pe acestea le cunosc mai puțin, eu vorbesc și despre învățământul superior din care fac parte – nu are stăpân. Faptul că pedagogii români din Ungaria, deși au avut o asociație înființată la începutul anilor 1990, aceasta nu func-

ționează de ani de zile, își pune amprenta pe modul de desfășurare a întregului proces. Sunt din când în când, întâlniri, unele cursuri de perfecționare, însă cred că oamenii se întrunesc, totuși, rar. Țin legătura numai pe la ocazii ca aceasta, când o școală mai face rost de un ban și organizează câte ceva. Probabil, dacă pedagogii nu se vor organiza, o să fie și mai rău! Însă capacitatea de a organiza și de a ține oamenii laolaltă nu este totdeauna o chestie numai de bani. În primul rând, lipsesc conducătorii. Ca peste tot, lipsesc acele persoane care au voința și capacitatea să strângă în jurul lor oamenii care mai vor să facă ceva. Și cred că există în școlile românești acești oameni, însă coordonatorul le lipsește, forul care ar putea să ordoneze activitatea de instruire. Poate ar trebui să nu ne legăm atâta de aceste instituții pseudo-politice, pe care statul maghiar ni le pune la dispoziție. N-ar trebui să așteptăm totdeauna ca inițiativa să fie luată – dacă ar fi! – din partea diferitelor comisii din autoguvernare sau alte re-

prof. dr.
Mihaela
Bucin

prezentanțe pe care le considerăm oficiale, dar care n-au nici idei, nici competență profesională. Putem să ne organizăm și noi, dacă vrem să facem ceva pentru ca învățământul românesc să-și revină cât de cât din letargia în care zace de o lungă perioadă. Iar eu, împreună cu catedra de învățământ superior pe care o conduc, vă promit că am să încerc! Problema este dacă acest lucru e dorit cu adevărat de cei implicați. În școala din Micherechi am găsit pedagogi care vor să facă treabă și care doresc în mod serios ca școala lor să evolueze profesional. De aceea, în curând, între catedră și alte foruri locale, din Micherechi și Seghedin, se va încheia un acord de colaborare în care susținerea activității școlii joacă rolul principal.

A. Brad

Ziua Națională a României, sărbătorită în Ungaria

(Urmare din pag. a 3-a)

După intonarea imnurilor Ungariei și României, cei adunați pentru a sărbători au ascultat discursurile doamnei ambasador Irina Comaroschi și a domnului consul general Ioan Fodoreanu, care au apreciat bunele relații dintre România și Ungaria și au schițat drumul comun pe care cele două țări le au într-o Europă Unită.

La eveniment au luat parte în primul rând români din oraș, dar și din localitățile învecinate, cum sunt Micherechi, Chitighaz, Bichșciaba, Șercad, Aletea. A onorat cu prezența și deputatul parlamentar *Kovács József*, care este și directorul general al Spitalului Județean din Jula.

Melodiile românești cântate de doi muzicieni din Oradea și imaginile pitorești despre România,

prezentate prin ecranele din restaurant, precum și tradiționale sarmale românești au făcut ca eveni-

mentul de la Jula să devină o frumoasă sărbătoare a limbii, culturii și spiritului românesc. E.I.

Pe scurt...

CHITIGHAZ

În prag de sărbători, când răsună colindul sfânt, copiii celor trei grupe ale grădiniței românești se vor așeza pe 16 decembrie în jurul bradului împodobit și vor aștepta să vină Moș Crăciun cu frumoasele lui cadouri. Bradul este împodobit în fiecare an de către copiii grupei mari, ajutați de educatoarele lor.

ALETEA

În organizarea Casei de Cultură, locuitorii orașului sunt invitați pe 17 decembrie, cu începere de la ora 17.00, la programul intitulat „Crăciunul tuturor”. La prima ediție a serbării orașenești sunt invitate să participe grupurile de amatori din Aletea, patru copilași de grădiniță de la grupa românească vor prezenta un buchet de cântece și poezii de iarnă, corul pensionarilor din Aletea vor susține un concert, iar Păstrătorii de Tradiții Românești vor prezenta dansuri locale.

APATEU

Pe 17 decembrie, elevii școlii generale din Apateu vor oferi părinților, pe scena Casei de Cultură, un mic program de Crăciun. Profesoara de română *Hajnal Melinda Elekes*, face deja de mai multe zile repetiții cu elevii pentru programul de Crăciun, care va cuprinde și colinde românești.

MICHERECHI

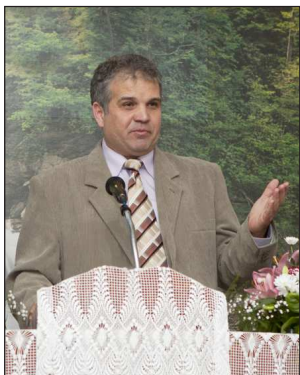
Educatoarele și copiii grădiniței românești din Micherechi întâmpină Crăciunul cu sălile împodobite și cu un program special de sărbători. Spectacolul copiilor va avea loc pe 17 decembrie, de la ora 10.00. Cu două zile mai târziu, pe 19 decembrie, după masă de la ora 17.00, pe scena Casei de Cultură, invitații vor putea urmări cele mai bune spectacole de Crăciun susținute de elevii școlii generale.

BĂTANIA

Copiii grădiniței din Bătănia vor primi cadouri de la Moș Nicolae în cadrul programului de Crăciun. Pe 17 decembrie, cei mici vor prezenta pentru iubiții lor părinți un program de Crăciun în limbile română, engleză și maghiară.

O zi de mulțumire

Sărbătoarea de mulțumire a Bisericii Pentecostale nr. 1 din Micherechi a avut loc la 21 noiembrie când a adunat laolaltă oameni din diferite localități cum ar fi Șercad, Chitighaz, Macău, Bichiș, Dombegyháza, Újkişyós și chiar din România. A fost un sentiment plăcut să avem alături membri ai ce-

în predicile rostite de frațele *Ioan Macovei* din Bichiș și *Dan Mitra* din Oradea.

Unul din pasajele din Scriptură citite ca text de bază a fost 2 Corinteni 9:6-12 care chiar fără nici un alt comentariu poartă în sine o încărcătură deosebită pentru toți cei care îl cred și-l accepta. Versetul 6: „Să știți: cine seamănă puțin, puțin va secera, iar

lorlalte biserici din localitate. De asemenea un lucru remarcabil a fost prezența doamnei primar *Margit Tát*, însoțită de domnul viceprimar *Bertold Netea*.

Chiar dacă ne-am bucurat foarte mult de prezența tuturor celor din sală, cred că am putea spune că toți cei prezenți ne-am bucurat cel mai mult de prezența Domnului Mântuitorului nostru Isus Hristos, Duhul Sfânt și Dumnezeu Tatăl. Prezența lui Dumnezeu a fost simțită atât în rugăciuni și cântare, cât și

Foto: Erdélyi Zsolt

cine seamănă mult, mult va secera. – aceasta este regula semănatului și cuprinde din partea lui Dumne-

zeu o promisiune foarte importantă.

Atât în viața particulară cât și în viața unei biserici sau comunități, așteptările nu pot fi mai mari decât eforturile ce le-am depus.

O biserică poate avea rezultate spirituale mari dacă ea a semănat prin activitățile sale mult. Cei ce nu prea au pentru ce mulțumi într-o zi de mulțumire la sfârșit de an, se prea poate ca să nu prea fi semănat la timpul potrivit.

Din punct de vedere spiritual încă este vremea semănatului. De aceea veniți să semănăm o sămânță sănătoasă ca la timpul potrivit să secerăm o recoltă bogată. Să semănăm dragoste, manifestându-ni-o unii față de alții și toți față de Dumnezeu, indiferent de culoarea religioasă așa cum am fost încurajați de pastorul Bisericii Baptiste din Micherechi *Iosif Boros* care a înflăcărat biserica cu un gând scurt, dar plin de putere și unger.

Dorin Gavra, presbiter

În așteptarea venirii Domnului

Primiți vă rog un salut frățesc cu ocazia apropierii sărbătorii nașterii Mântuitorului nostru. În această perioadă sărbătorim cu mulțumire dragostea Tatălui care l-a trimis pe Fiul pentru a ne elibera din robia păcatului. Ne dăm seama că o asemenea dragoste ne cheamă pe noi, cei credincioși, la un timp de pregătire și de reflecție personală înaintea lui Dumnezeu. Într-un an în care lumea întregă trece printr-o criză severă, speranța noastră ca și credincioși rămâne întemeiată în Dumnezeu care domnește asupra lumii noastre și a întregului univers. Lui îi mulțumim și spunem împreună cu Ieremia: bunătățile Domnului nu s-au sfârșit, îndurările Lui nu sunt la capăt, ci se înnoiesc în fiecare dimineață. Și credincioșii Ta este atât de mare! (Plângerile lui Ieremia 3:22,23) În săptămânile care ne stau înaintea și care sunt considerate de creștini ca o perioadă de așteptare a venirii Domnului (Advent) să căutăm să ne apropiem de Dumnezeu în rugăciune, post, meditație asupra Cuvântului și în comuniune frățească. În unitatea Duhului să fim împreună martori ai puterii de transformare a lui Dumnezeu în viețile noastre și în mod deosebit în comunitățile noastre. Prin împlinirea poruncii Mântuitorului de a ne iubi unii pe alții să demonstrăm că iubirea lui Dumnezeu ne-a cucerit și ne-a schimbat eliberându-ne din robia păcatului pentru a trăi ca niște copii ai lui Dumnezeu. Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unii pe alții, cum v-am iubit Eu. (Evanghelia după Ioan 15:12)

Ca și credincioși bapțiști dorim să rămânem lângă învățătura Scripturii pe care o înțelegem prin călăuzirea Duhului Sfânt, prezent în mijlocul celor credincioși, adunați la închinare. Fie ca viețile noastre astfel inspirate prin Cuvânt și Duh să fie aducătoare de lumină și speranță într-o lume amenințată de întuneric și deznădejde.

Pentru duminicile și săptămânile care anticpează sărbătoarea nașterii Mântuitorului sugerez, în cele ce urmează, câteva teme pentru reflecție și textele din Sfânta Scriptură folosite de credincioșii din lumea întregă pentru inspirație în acest sezon de așteptare a venirii Mântuitorului.

Otniel Ioan Bunaciu,
Președinte, Uniunea Bisericilor
Creștine Baptiste din România

Teme și texte de reflecții pentru Advent 2010

În primele două duminici textele au fost:

28 noiembrie 2010 – Prima duminică

Doamne dă-ne harul să îmbrăcăm haina luminii și să alungăm puterile întunericului.

Isaia 2:1-5; Romani 13:11-14; Matei 24:36-44; Psalmul 122

5 decembrie 2010 – A doua duminică

Ajută-ne Doamne ca prin cercetarea Scripturii să ne pocăim pentru a-l aștepta pe Domnul Isus Hristos. Isaia 11:1-10; Romani 15:4-13; Matei 3:1-12; Psalmul 72:1-7, 18-19

12 decembrie 2010 – A treia duminică

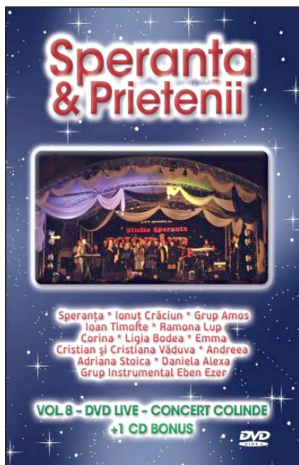
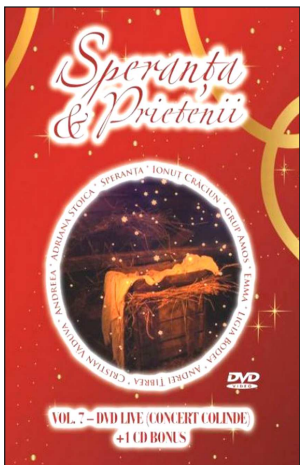
Arată-ți puterea Doamne în mijlocul nostru Isaia 35:1-10; Iacov 5:7-10; Matei 11:2-11; Psalmul 146:4-9

19 decembrie 2010 – A patra duminică

Curățește-ne conștiința Doamne și pregătește-ne pentru venirea Domnului Isus Hristos Isaia 7:10-16; Romani 1:1-7; Matei 1:18-25; Psalmul 80:1-7, 16-18.

Speranța & Prietenii te colindă la tine acasă!

În apropierea Sărbătorii Nașterii Pruncului Mântuitor, Studio Speranța vă aduce în atenție o nouă colecție de colinde interpretate de: Speranța, Grup Amos, Emma, Ionuț Crăciun, Ligia Bodea, Andreea, Adriana Stoica, Ramona Lup, Cristian și Cristiana Văduva, și Andrei Tibrea. CD-urile și DVD-urile cu cele mai noi cântări, volumele 7 și 8, pot fi cumpărate și la Micherechi. Informații suplimentare aflați la numărul de telefon 06-70-7034580. R.P.

O biserică arhiplină de sărbătoarea hramului Catedralei din Jula

Ziua de 6 decembrie este una de sărbătoare pentru creștinii ortodocși, serbându-l pe Sfântul Ierarh Nicolae, arhiepiscopul din Mira Lichiei, viețuitor în secolul al IV-lea. În această zi, Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul românilor ortodocși din Ungaria a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă, înconjurat de tot soborul de preoți și diaconi al Eparhiei din Ungaria, cu ocazia hramului Catedralei „Sf. Nicolae” din Jula. Alături de aceștia, cu binecuvântarea Preasfințitului Paisie Lugojanul, au slujit și doi arhidiaconi de la Catedrala din Timișoara, starețul mănăstirii din Săraca, județul Timiș și preotul Adrian Zaha din localitatea Ciuntești, județul Arad. În acest an, răspunsurile liturgice au fost date de către corul Ligii Tineretului Ortodox Român din Lugoj.

Sfântul Nicolae este cunoscut în religia ortodoxă ca protector al celor acuzați pe nedrept, al călătorilor, comercianților sau copiilor. El este patron spiritual al Țărilor de Jos, Rusiei și mai multor orașe din Europa. Este în același timp și autorul mai multor minuni. Astfel, se spune despre el că oprește furtuna pe mare, vindecă boli incurabile, etc. Despre viața și faptele sale se cunosc, din păcate, mult mai puține lucruri decât despre frumoasa legendă care îl însoțește. Nu multă lume cunoaște că, de fapt, data de 6 decembrie este data morții sale, iar numele său se traduce în limba greacă, prin „cel biruitor de popor”. În România, numeroase biserici au acest hram, iar în București, mâna sa dreaptă se păstrează la biserică Sfântul Gheorghe, acolo unde se găsește și mormântul lui Constantin Brâncoveanu și al fiilor săi. Ziua Sfântului Nicolae este o zi însemnată și pentru românii din Ungaria, pentru că patru biserici îl au ca ocrotitor. Una dintre acestea este străvechia Catedrală Sfântul Nicolae din Jula, care luni, 6 decembrie s-a dovedit a fi neîncăpătoare. Cu această ocazie, atât românii din Jula,

cât și cei din satele românești din împrejurimi s-au adunat să se roage împreună. În cuvântul său de învățătură, Preasfințitul Părinte Siluan a subliniat importanța acestei zile pentru viața credincioșilor scoțând în relief aspecte din viața Sfântului Nicolae ca și a alesele virtuți ce i-au împodobit slujirea sa arhierescă.

Tot la această sărbătoare, ca un semn de cinstire și prețuire deosebită pentru Sfântul Nicolae, Preasfințitul Siluan a săvârșit hirotonia întru ieromonah a părintelui Teodor Vid, călugăr la Centrul Eparhial din Jula. La sfârșitul Sfintei Liturghii, tânărul ieromonah Teodor a fost hirotesit întru duhovnic, dându-i-se puterea de a lega și dezlega păcatele acelor credincioși care îi sunt încredințați spre păstorie.

Copiii români de la grădinița, școala generală și liceul „N. Bălcescu” din Jula s-au adunat cu toții la Catedrală, pentru a-l cinsti împreună pe Sfântul Nicolae, cel milostiv și atât de mult iubit în toată lumea creștină. Aceștia au pregătit o mică serbare de Moș Nicolae, după care, așa cum se obișnuiește în fiecare an, au fost răsplătiți cu moși din ciocolată, oferiți de Autogovernarea Românească din Jula. După împărțirea anaferei, toți participanții la sărbătoare au primit și un pahar din coliva binecuvântată cu ocazia hramului. Sărbătoarea s-a încheiat cu o agapă frățească. La slujba festivă, pe lângă numeroși credincioși, au onorat cu prezența dr. Görgényi Ernő, primarul orașului Jula, Ioan Fodoreanu, consulul general al României la Jula și reprezentanți ai instituțiilor românești din oraș.

Hramul a fost organizat de Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria cu un sprijin financiar de la Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice” de la Budapesta și Autogovernarea Românească din Jula. Cu ocazia hramului, din donațiile credincioșilor și a maicilor de la Episcopia din Jula, catedrala a fost îmbrăcată în noi veșminte. Anca Butar

Unitatea e un dar de la Dumnezeu

Miercuri, 1 Decembrie, în Capela Ortodoxă Română de la Budapesta a avut loc slujba de Te Deum în cinstea Sfântului Apostol Andrei, ocrotitorul României și a Zilei Naționale a tuturor românilor. În această zi sfântă, potrivit tradiției bisericești, în toate Catedralele episcopale, bisericile parohiale și mănăstirești se oficiază slujba de Te Deum, ca mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru împlinirea, la 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia, a visului de veacuri al românilor.

La Budapesta se oficiază începând cu anul trecut, la inițiativa Centrului Cultural și Pastoral-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare” din Budapesta. Ca și în anul precedent, Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria a fost în mijlocul credincioșilor din Budapesta în această zi de bucurie și sărbătoare. În cuvântul său de învățătură, PS a amintit că la 1 decembrie 1918, Unirea tuturor românilor s-a proclamat după slujba de Te Deum. A mai adăugat că în acea perioadă și alte popoare au trăit astfel de

roștite la 1 Decembrie de Înalt Preasfințitul Andrei Andreicuț, Arhiepiscopul de Alba Iulia, cuvinte prin care și-a exprimat regretul că lucrurile care pentru înaintașii noștri erau importante, pentru care și-au dat și viața, astăzi au devenit pentru mulți banale. PS Siluan a arătat că darul bunătății, ospitalității, rugăciunea, sunt daruri ale poporului român, pe care le păstrează și în secolul XXI. Rolul bisericii departe de casă este astăzi mult mai mare, pentru că încearcă să organizeze diaspora românească, preoții fiind chemați să se ofere și pentru binele credincioșilor și să se implice în organizarea evenimentelor cu caracter românesc.

La această sărbătoare de suflet a fost prezentă în mijlocul credincioșilor și doamna ambasador Irina Comaroschi, iar atmosfera a fost sărbătorească și încărcată de emoții. Cu toții au cântat „Mulți ani trăiască”, după care s-au cântat minunatele colinde românești. Unul dintre credincioși a simțit că în această zi se cade să se îmbrace în costum popular românesc

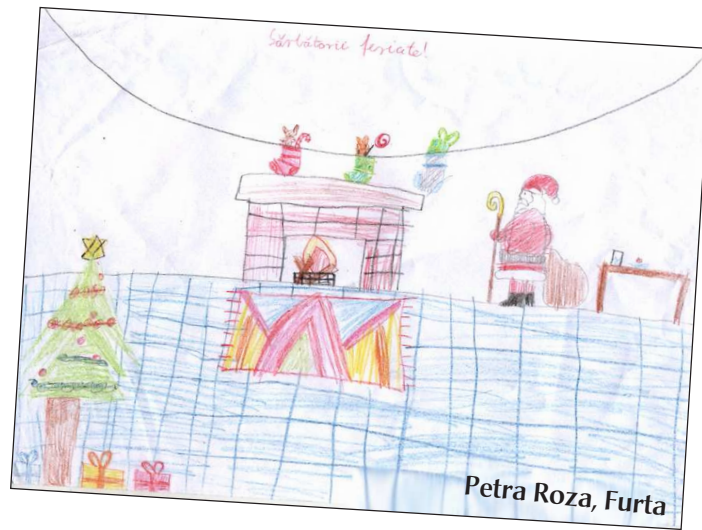

momente istorice, dar pentru români a fost o binecuvântare de la Dumnezeu, în urma rugăciunilor și sprijinului oamenilor bisericii și al credincioșilor.

A fi uniți este mai mult decât s-ar putea crede la prima vedere. PS Siluan a amintit cuvintele sfinte din timpuri străvechi: „Iată cât e de bine și de frumos să trăiască frații împreună”. Unitatea în cuget și în gând e un dar de la Dumnezeu. A amintit și din cuvintele

mișcând sufletește pe toți cei prezenți.

Sărbătoarea de la Budapesta dovedește că lucrurile făcute cu suflet sunt reușite și nu au nevoie de regizare. Cu toții au ciocnit un pahar de șampanie și au gustat din bucatele de post pregătite cu măiestrie și ingeniozitate de măicuțele Așezământului Monahal, împreună cu membrele Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta. G.E.E.

Moș Nicolae în desenele elevilor

Sărbătoarea lui Moș Nicolae este așteptată în fiecare an cu nerăbdare de cei mici, dar și de cei mari. În speranța că va primi multe daruri, fiecare copil dorește să îi ofere și el un cadou Moșului. Unii îi scriu scrisoare, alții îi desenează. Elevii din Jula și Furta au ales desenul. Iată cum văd acești copii Moșul cel bun.

Liceul „N. Bălcescu” din Jula – trecut, prezent, viitor

Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula și-a deschis porțile pentru a-i primi pe elevii care la anul vor deveni liceeni. La 25 noiembrie, directoarea *Maria Gurzău Czeglédi* a prezentat Liceul „Bălcescu” pentru toți cei care au hotărât deja, sau încă nu, unde își vor continua studiile. Doamna director a vorbit despre trecutul, activitatea actuală și

mânia. „Alături de standardele calitative înalte pe care ni le propunem la nivelul instruirii, liceul nostru dorește să devină un focar de păstrare și de transmitere a valorilor spirituale strămoșești, integrându-le într-un context cultural universal – european – național al poporului român și al poporului maghiar. Un obiectiv fundamental este pre-

ritate. Cu îmbrățișarea valorilor din trecut, prin crearea valorilor în prezent ne putem forma o imagine vie de viitor”, susține *Maria Gurzău*, care mai subliniază pentru cei interesați că „instituția își asumă sarcina de educare și instruire a unor tineri cu o gândire universală în realizare locală, care vor fi capabili să corespundă noilor aștep-

planurile de viitor ale școlii românești. Oaspeții din Bedeu, Pocej, Micherechi, Bătania, Săcal și Jula au fost informați că la Liceul „Bălcescu” se înscriu și azi elevi din Jula, Micherechi, Chitighaz, Bătania, precum și din școlile din Bihor, în cadrul cărora limba română se predă ca obiect de studiu, dar și tineri din Ro-

darea la un nivel cât mai înalt al limbii române și cunoașterea cât mai profundă a trecutului istoric, a religiei, a obiceiurilor, tradițiilor și a artelor românești. Credem că prin cunoașterea cât mai amplă a valorilor spirituale se poate întări sentimentul de apartenență la neamul din care se trage orice mino-

tări creionate de cel de-al III-lea mileniu, tineri cu o conștiință de neam și cu o iubire de poporul cu care conviețuim”. Elevii de clasa a opta au vizitat instituția, clasele, urmărind și câteva ore de studiu. Înscrierile pentru anul 2011/2012 la Liceul „N. Bălcescu” din Jula se fac până la 18 februarie 2011. R.P.

Ornamente vândute în sprijinul elevilor noștri

Săptămâna dinnaintea primei duminici de Advent a trecut cu multă forfotă în Școala generală „N. Bălcescu” din Jula. Părinți și copii, învățători și profesori s-au adunat de mai multe ori pe săptămână să se pregătească pentru târgul de Advent din Jula. În perioada așteptării Crăciunului, la Advent, Centrul orașului oferă posibilitate școlilor, asociațiilor, organizațiilor civile să expună pentru vânzare lucruri făcute cu mâna și vândute pentru un scop nobil.

La 28 noiembrie, la standul școlii românești, al Fundației „Pro discipulis”, pedagogii din cursul inferior și superior au invitat trecătorii să cumpere ornamente, coroane de Advent, lumânări, fețe de masă etc., toate cu caracter de Crăciun. Dar aici,

cumpărătorii s-au putut încălzi și cu un ceai gustos ca apoi să continue plimbarea printre corturile împodobite de sărbătoare. Pentru ca târgul să fie cât mai eficient și suma încasată să fie cât mai mare, elevii școlii românești s-au plimbat printre trecători cu coșuri pline de produse, invitându-i să susțină elevii noștri. R.P.

Cinci practicanți la școala din Jula

În perioada 22–25 noiembrie, Școala generală „Nicolae Bălcescu” din Jula a primit viitorii învățători. Cinci studenți din Sarvaș au participat la ore în clasele din cursul inferior pentru a obține experiențe practice. *Arnold Farkas* din anul 3, *Vasile Ruja*, *Marta Zsuzsanna*, *Henrieta Otlăcan* și *Alexandru Berke* din anul 1 sunt studenți la secția de învățători de naționalitate română la Institutul Pedagogic din cadrul Universității Sf. Ștefan. R.P.

Simpozionul Institutului de cercetări oferă ocazia unor contacte, schimburi de idei, informații și a unui schimb de experiență între specialiștii implicați. Organizarea simpozionului anual are scopul de a oferi posibilitatea realizării unui dialog științific-cultural și posibilitatea unui contact direct între acei istorici, etnografi, lingviști, literați, etnologii, etc. din Ungaria și România, care au același domeniu de activitate. Prima organizare a simpozionului a început în anul 1991 și de atunci, an de an se consideră a fi o adevărată sărbătoare a institutului.

Anul acesta s-au împlinit 20 de ani de când s-a organizat primul simpozion, care a avut loc pe 22-23 noiembrie 1991, la care au ținut comunicări următorii intelectuali: *Maria Berényi, Ana Borbély, Lucia Borza, Mihaela Bucin, Mihai Cozma, Elena Csobai, Eva Cozma Frătean, Ștefan Frătean, Ana Hoțopan, Marius Maghiaru, Emilia Martin, Gheorghe Petrușan și Gheorghe Santău.*

„Am pornit la drum cu dorința dar și cu ambiția de a reflecta prin munca noastră istoria, cultura și viața tradițională a comunității românești din Ungaria în toate aspectele ei, în care poate fi reconstituită și valorificată. 20 de ani e o picătură în vasul vast al istoriei, și totuși, când stai

Două decenii de întâlniri științifice

Simpozionul organizat de Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria a sărbătorit, la ultimul sfârșit de săptămână din noiembrie, cea de-a XX-a ediție. Sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a găzduit în zilele de 27-28 noiembrie, ediția jubiliară a simpozionului, la care au participat într-un număr mare atât cercetători români din Ungaria cât și din România și Serbia.

și te gândești câtă trudă și energie, câte gânduri și câtă năzuință împestritează acest petec de viață... Anii redau măsura lucrurilor și a faptelor noastre. După 20 de ani, simpozionul a devenit un bulgăre de zăpădă, care o ia la vale și se face din ce în ce mai mare. Colaboratorii institutului și colegii din România care ne-au stat în preajmă cu devotament și seriozitate profesională au contat mult la fiecare apariție și la

calitatea fiecărui număr al revistei Simpozion. Finanțatorii care ne-au sprijinit făcând posibilă continuarea lor, cititorii noștri fideli știu bine acest lucru, iar pe această cale le mulțumesc și le sunt recunoscătoare pentru solidaritate. 20 de ani de apariție a unei publicații este realmente un eveniment remarcabil, mai ales în condițiile noastre de tranziție. Astăzi avem o adevărată bibliotecă a volumelor Simpozion și a altor publicații ale institutului, bibliotecă care însumează 68 de volume. Chiar dacă la început, în primii ani, nu au fost decât niște fascicule, azi însă fiecare ediție se prezintă ca o carte și nu una oarecare, ci o carte de zile mari. Cele 68 de ediții se prezintă ca o arenă fidelă a dezbaterilor de idei din aceste două de-

cenii, iar dezbaterile s-au susținut la un ridicat nivel intelectual cu un serios grad de obiectivitate, respectându-se opiniile tuturor celor angajați în dezbateri”, a accentuat Maria Berényi în cuvântul său de deschidere al lucrărilor simpozionului.

După cuvântarea doamnei Berényi, s-a ținut un minut de reculegere în amintirea regretatului profesor Gheorghe Santău, membru fondator al institutului de cercetări, dar și în amintirea lui Constantin Mălinaș, susținător al institutului. Lucrările simpozionului s-au desfășurat sub semnul dialogului științific, inițiat de specialiști reputați din România, Serbia și Ungaria.

Înainte de susținerea prelegerilor, delegat de doamna ambasador *Irina Comaroschi*, care din cauza unor probleme stricte nu a putut onora cu prezența, domnul *Ioan Fodoreanu*, consul general al României la Iula a înmănat doamnei Maria Berényi o diplomă de excelență, adresată comunității cercetătorilor și creatorilor români din Ungaria din partea Ambasadei României la Budapesta.

Pe parcursul primei zile au susținut prelegeri următorii cercetători și specialiști: *Cornel Sigmirean* din Târgu-Mureș a vorbit despre formarea intelectuală a învățatului iluminist Petru Maior, în istoria românilor din generații, al comunității românești din Budapesta. *Ioan Bolovan*, profesor universitar din Cluj-Napoca și director adjunct al Centrului de Studii Transilvane din cadrul Academiei Române, filiala Cluj, a prezentat o lucrare despre Asociația Națională Arădană, instituție culturală regională a românilor din Ungaria (1863-1918) la înființarea căreia a avut ca membrii fondatori și români din Ungaria din localitățile Iula, Chitighaz, etc. *George Damian*, istoric din București, a mărturisit că în perioada când a lucrat ca jurnalist la ziarul „Ziua” a fost mult preocupat de cazul Gojdu, astfel a primit și o nouă viziune a situației românilor din jurul graniței cu România. ☞

Două decenii de întâlniri științifice

Comunicarea lui George Damian s-a referit la adevăratele semnificații ale moștenirii Gojdu și ce înseamnă această moștenire pentru românii de pretutindeni. *Gabriel Moisa* din Oradea a prezentat volumul recent apărut la Jula, a conferat lucrarea „Considerații privind istoriografia românilor din Ungaria în perioada 1920–2010” și a vorbit despre faptul cum vede un istoriograf din România comunitatea românească din Ungaria, la sfârșit de secol XX și început de secol XXI. *Vasile Dobrescu* din Târgu-Mureș a susținut lucrarea „Studentii români la Budapesta – economiști și profesori la Cluj în prima jumătate a secolului XX”. *Rodica Colta*, etnograf din Arad a vorbit despre „Ioan Ardelean, un prestigios urmaș al preotului Iosif Ardelean din Chitighaz”, iar *Tiberiu Herdean*, profesor universitar la Catedra de Română din Budapesta a prezentat o lucrare despre „Dreptul la individual – individualismul în romanul românesc interbelic”. *Ana Borbély*, lingvist român din Budapesta a continuat cu lucrarea „Variabilitate și schimbare: cercetare longitudinală despre limba românilor din Ungaria (1990–2010)”. Profesoara *Stella Nicula* s-a pregătit cu o prelegere despre unele metode și procedee de educare ale copiilor în comunitatea tradițională. În încheierea conferințelor primei zile de simpozion au fost prezentate cele mai noi publicații ale Institutului de Cercetări, „Simpozion”, „Lumina” și „Izvorul”, apărute în 2010, și a fost vernisată expoziția fotografică, întocmită de etnografele *Emilia Martin* și *Elena Csobai*, care reflectă imagini de la atmosfera celor 20 de întâlniri științifice.

În cursul celei de-a doua zi am putut face cunoștință cu o revistă românească de 100 de ani, prezentată fiind de redactorul acesteia, *Traian Trifu Căta* din Petrovasăla, Serbia. Am aflat că revista „Familia”, un mesager românesc pe meridianele lumii, este susținută financiar în primul

rând de către acei români din Banatul Sârbesc, care trăiesc în America. Tânăra cercetătoare *Maria Dan* din Târgu-Mureș, după ce anul trecut ne-a vorbit despre cazul protopopului *Ariton M. Popa*, de această dată ne-a atras atenția asupra unui intelectual român, absolvent al liceului din Seghedin, scriitorul *Virgil Onițiu*. *Elena Csobai* din Bichișciaba ne-a descoperit noi informații despre preotul *Simion Cornea* și despre lupta lui pentru organizarea parohiilor ortodoxe române din Ungaria într-o eparhie. Etnografa *Emilia Martin* a prezentat obiceiul vindecării prin descântec la românii din Ungaria. Cea de-a XX-a ediție a simpozionului s-a încheiat cu prelegerea *Mariei Berényi* despre manifestările național-culturale românești din Budapesta în secolul al XIX-lea. Prezentarea unor personalități românești și ale unor întâmplări, învăluite cu înșuflețirea cu care acestea sunt cercetate și prezentate întotdeauna de cercetătoarea *Maria Berényi*, a fost ca o călătorie în timp prin vechea Buda și Pesta, prin colonia bogaților și mândrilor macedoromâni.

Întrebând-o, la final, pe doamna *Berényi* cum vede viitorul institutului, aceasta a mărturisit: „Trăind într-o lume traversată de conflicte interetnice și de crize identitare, trebuie să spun sincer: provocarea a existat mereu și ea a fost cea care ne-a disciplinat și ne-a întărit pentru a merge mai departe.

Institutul a făcut eforturi eroice, uneori chiar disperate pentru a se menține pe linia de plutire ca să supraviețuiască. Este unul din rarele exemple când fapta a mers înaintea vorbelor, menționându-și pe parcursul anilor rolul ce și l-a asumat, nobil dar deloc simplu. Și totuși sunt acum tristă: pentru că, în anul 2011, dacă Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria nu va primi nici un sprijin nici din partea României și nici a Ungariei, ceea ce tare se prevede, instituția noastră își va închiide porțile.”

A. Butar

Premiul de excelență culturală, la ICR Budapesta

Muzica maramureșeană și istoria culturală a vinului românesc însoțesc decernarea Premiului de excelență culturală 2010 a ICR Budapesta. Institutul Cultural Român din Budapesta organizează evenimentul în data de 13 decembrie, de la ora 18.00, la Teatrul Nou (Új Színház) din Budapesta. Premiul de excelență culturală al ICR Budapesta, acordat anual unei personalități marcante a culturii din Ungaria, este o platformă solidă de dialog și respect reciproc între cele două culturi prin care Institutul onorează cultura Ungariei. După fes-

tivitatea de decernare a Premiului de excelență, de la ora 18.30, ICR Budapesta invită publicul spectator la concertul de muzică tradițională maramureșeană

cu *Ioan Pop* și Grupul Iza din Maramureș. De la ora 19.30 va avea loc în foaierea teatrului evenimentul „Vinul românesc – O istorie culturală”, prezentat de specialistul oenolog *Gheorghe Moisescu* și de jurnalistul *Radu Rizea*, o incursiune în lumea aromelor și a tainelor vinului românesc, urmată de o degustare din dorința de a prezenta trei tendințe actuale în producerea vinului românesc: produsul românesc și investitorii străini, produsul românesc și micul investitor român și renașterea tradiției românești.

A.B.

Corală studenților de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Oradea „Psalmodia Varadiensis”, condusă de Părintele Prof. Mihai Brie

Miercuri, 15 decembrie 2010, ora 17.00

Sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (Jula, str. Gh. Doja nr. 8)

Gânduri despre Unire după 92 de ani

Au trecut, iată, deja 92 de ani de la nașterea României întregite, recunoscută și confirmată în mod oficial și fără echivoc de către toate statele lumii, inclusiv de către reprezentanții noului stat ungar prin semnarea tratatului de pace în iunie 1920. România, care existase de mai bine de un secol ca o entitate etnico-spirituală odată cu deșteptarea românilor la conștiință națională, prindea contur fizic în toți evenimentele de la finele anului 1918.

Suntem obișnuiți cu formularea „Unirea de la 1 decembrie 1918” având impresia că atunci s-a desăvârșit unirea. De fapt, unirea abia atunci a început cu adevărat. Ea nu s-a produs ca ceva căzut din cer la care nimeni nu s-ar fi așteptat, așa cum cea mai mare parte a clasei politice maghiare lăsa să se înțeleagă. Era cunoscut în Ungaria dualistă că asemenea altor popoare despărțite din punct de vedere politic, și românii aveau idealul lor de unitate națională. E adevărat că până la detronarea Casei de Habsburg niciun om politic român responsabil din imperiul bicefal nu putea să afișeze deschis acest ideal, riscând acuzația de trădare de patrie. Însă odată cu revoluțiile din Ungaria și Austria de la sfârșitul lui octombrie, respectiv început de noiembrie 1918, s-a rupt și ultimul fir al obligatorului devotament față de statul dinastiei de Habsburg și, cu atât mai mult, față de acea Ungarie care își datora existența și stăpânirea asupra zonelor locuite de români tocmai datorită concesiilor Casei de Habsburg.

Declarația de autodeterminare citită de către Alexandru Vaida Voievod în parlamentul de la Budapesta pe 18 octombrie 1918 nu a fost luată mult timp în serios de către clasa politică maghiară, mai cu seamă de către cea conservatoare. Acestea i se părea imposibil ca și o bucățică de pământ din vechiul conglomerat de popoare și teritorii ar putea fi „înstrăinat”. De fapt, teritoriile locuite de români

au fost printre ultimele ce au ieșit de sub jurisdicția ungară. Cele locuite de slovaci, croați, sârbi, ruteni, etc. erau la începutul lui decembrie demult desprinse de facto de Ungaria, în timp ce cele locuite de români, parțial au continuat să aparțină de jure Ungariei și după adunarea de la Alba Iulia. Căci declarația dreptului la autodeterminare nu însemnase încă desprinderea de jure ci urma să constituie baza ideologică a desprinderii și apoi a unirii cu Regatul României, fără însă ca acest lucru să fi fost atunci atât de explicit formulat.

Un pas următor după citirea declarației dreptului la autodeterminare l-a constituit „negocierile” de la Arad dintre 13–15 noiembrie între noul organism de conducere al românilor din Ungaria și Transilvania, Consiliul Național Român Central și reprezentării guvernului Károlyi, privind aplicarea dreptului la autodeterminare. Delegația maghiară trăia încă în iluzia unor soluții provizorii și revocabile care ar fi permis păstrarea jurisdicției statului ungar asupra teritoriilor locuite de români, ce ar fi urmat să fie organizate în cantone cu insule, enclave și exclave etnice. Eșecul negocierilor a fost evident din moment ce C.N.R.C. era adevăratul stăpân al situației, cu gărzi și consilii naționale peste tot unde trăiau români. Totodată, dar fără prea mare legătură cu pregătirea proclamației de unire, trupele armatei române treceau Carpații începând cu 11 noiembrie. După ore de tergiversări, la întrebarea lui Oszkár Jászi, ce vor românii, Iuliu Maniu a fost cel care a dat celebrul răspuns: „a teljes elszakadást”.

Între timpul scurs dintre acest răspuns și adunarea de la Alba Iulia s-au fixat modalitățile de reprezentare a populației românești la adunare pentru ca ea să aibă un caracter plebiscitar și s-a definitivat declarația ce urma să fie adoptată prin aclamație. Într-adevăr, s-au întocmit liste în fiecare comunitate românească cu câte cinci re-

prezentanți oficiali care i-au reprezentat pe cei rămași acasă. Astfel, la 1 decembrie 1918 în fața a circa 100.000 de români veniți din toate zonele Transilvaniei și Ungariei a fost adoptată Rezoluția de Unire, care avuse pe moment un caracter simbolic fiind doar primul pas spre unire.

De jure Ungaria și-a menținut încă câteva săptămâni jurisdicția asupra Transilvaniei, dar de facto încetase să mai exercite orice funcție politico-ad-

țeni nu au ridicat obiecții față de ea.

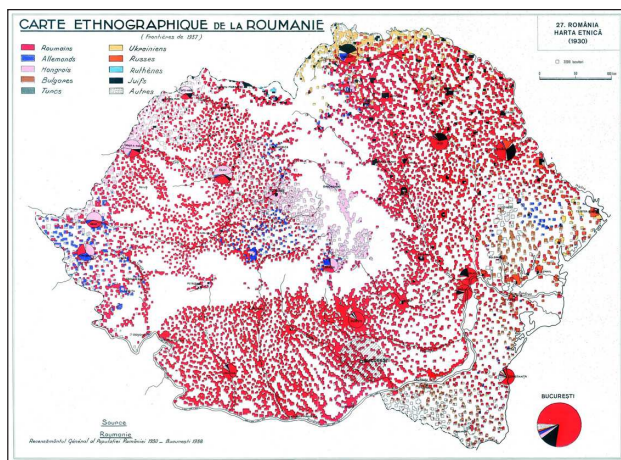
Referindu-se la acest lucru, scriitorul transilvan Ion Negoïtescu mărturisea: „Niciodată n-am uitat că fericirea națională românească a însemnat *la acea epocă de tranziție*, pentru concetățenii noștri maghiari, o tragedie națională. Istoria nu te întrebă, nici măcar nu-ți explică ci te lasă doar să te obișnuiești ori să te împaci cu ea.” Naționalitățile, în special, sașii și șvabi și-au pus speranțele în Declarația de

terminat pe conducătorii românilor să grăbească omogenizarea teritoriului național în ideea că astfel, mai marii lumii, vor vedea România mai românească decât era. Dar această strategie a eșuat, România fiind nevoită, chiar dacă vremelnic, în toamna lui 1940 să cedeze din teritoriile unite în 1918.

Din 1990 încoace, 1 decembrie 1918 leagă mai mult ca oricând românii de pretutindeni, fie ei în diasporă ori minoritari în țările vecine României. E ziua națională a țării, în primul rând, dar și a românilor de peste hotare amintind de fantasticul moment al realizării unui ideal. Sigur, nu putem omite că au fost și dezamăgiri după unire, chiar în ziua de azi, unii români din Ungaria se simt mai comod în afara României și se consideră „norocoși” că au rămas pe din afara țării mamă, care a avut și mai are, mai ales în ultimul timp, atâtea dificultăți de confruntat. E dreptul fiecăruia să simtă cum dorește. Cert rămâne însă faptul că unirea nu s-a făcut pentru o perioadă mai bună sau mai rea din punct de vedere economic, ci a fost o evoluție firească a raporturilor între popoarele acestei părți de Europă.

Unirea nu a fost o invenție a românilor. Ea s-a manifestat în egală măsură la italieni, germani și la alte popoare. Pentru viitor rămâne doar ca cei care încă și azi văd în aniversarea ei „o zi de doliu” să ajungă la acel nivel de înțelepciune care să le lumineze în sfârșit mințile dându-și seama că Unirea nu s-a făcut contra cuiva ci în credința că fiecare cetățean al țării indiferent de etnie, se va putea regăsi în cadrul noului stat românesc. Alteritatea și diversitatea culturală pe care România a moștenit-o va trebui să fie o marcă de valoare a țării de care românii înșiși ar trebui să fie mândri și asupra păstrării căreia tocmai ei vor trebui să vegheze, întocmai în spiritul aceluși prim punct al Rezoluției Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia.

Petru Weber

ministrativă în cele mai multe teritorii cu populație românească și chiar nici în cele cu populație maghiară, unde își făcuse apariția armata română regală. Totuși Banatul era acum ocupat temporal de armata sârbă gata să alipească întreg Banatul Serbiei, în timp ce Rezoluția de Unire revendica tot Banatul României. Unirea s-a încheiat abia în iunie 1920, când tratatul de pace obliga Ungaria la recunoașterea ei și stabilirea frontierele noii României.

Acel moment de 1 decembrie nu însemnase așadar desprinderea de jure a Transilvaniei și părților unghurene de Ungaria. El a avut pur și simplu o putere de simbol: românii, în sfârșit, puteau să-și ia soarta în mână fără să dea socoteală nimănui. Votând pentru unire, practic, și-au votat ieșirea din statul de cetățeni de rangul doi deschizându-și potențialul maxim de a se realiza pe plan cultural, economic, politic. Dar unirea a avut și reversul ei pentru circa 1.500.000 de maghiari, dacă avem în vedere faptul că sași și șvabi bănă-

Unire ce stipula „deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.”

După ce maghiarii s-au dezmeticit dându-și seama că nu mai este cale întoarsă, au sperat că totuși, poate se vor putea folosi de acest articol al rezoluției. Acesta ar fi putut fi un bun punct de plecare pentru conviețuirea în demnitate, bunăînțelegere și respect reciproc între „popoarele” României împlinite dar, din păcate, nu a fost tocmai așa și lipsa unei echități la început de drum în noua țară întregită își mai face simțite repercusiunile până în ziua de azi în conștiința și atitudinea multor maghiari. Cert este că situația ideală de punere în aplicare a acestui articol din Rezoluția de Unire a fost torpedată și de către politica revizionistă a Ungariei interbelice, care i-a de-

Locuri din lume pe care trebuie să le vezi înainte să dispară

Încălzirea globală amenință unele dintre cele mai spectaculoase locuri din lume, avertizează experții în mediu. Veneția, ghețarii din Alpi, Insulele Maldive sau Marea Bariere de Corali ar putea deveni doar o amintire în câțiva zeci de ani. Site-ul ecologist mnn.com (Mother Nature Network) a făcut un inventar al zonelor din lume care, într-un viitor nu foarte îndepărtat, ar mai putea fi admirate doar în albumele de fotografii sau în câteva filme documentare.

Citiți mai jos care sunt opt dintre locurile amenințate de schimbările climatice.

Veneția

Este de mult timp sub ape, dar creșterea nivelului mării face ca situația să se înrăutățească pe an ce trece. În anul 2009, în timpul unei inundații, nivelul apei din Veneția a atins 131 de centimetri. Iar astfel de fenomene sunt din ce în ce mai frecvente.

Marea Bariere de Corali

Are o dimensiune atât de impresionantă încât poate fi văzută din spațiu. Din păcate, aceasta se topește sub ochii noștri, din cauza schimbărilor climatice. Crește-

rea temperaturii apei, poluarea, acidificarea oceanului și cicloanele au provocat albirea coralilor. Ceea ce natura a creat în 8.000 de ani ar putea să dispară în timpul vieții noastre.

Parcul Național Glaciar

Prezintă caracteristici aparte din punct de vedere geologic, geografic și climatic, păstrând aproape neatins diferite sisteme ecologice. În urmă cu mai bine de 100 de ani, pe teritoriul parcului erau peste 150 de ghețari. În 2005 în Parcul Național Glaciar au mai rămas 27, care, cel mai probabil, vor dispărea până în anul 2030. Multe dintre speciile de animale și plante care populează parcul necesită

apă rece, ceea ce presupune că ecosistemul acestui parc ar putea suferi schimbări dramatice, când ghețarii vor dispărea.

Africa Sahariană

Este și ea pe lista locurilor care ar putea să dispară în anii următori din cauza schimbărilor climatice. Potrivit unor estimări, deșertul Sahara continuă să se extindă cu o rată de 0,5 kilometri pe lună. Deșertul, deja cel mai mare din lume, ar putea cuprinde întreaga Africă de Nord, alterând mediul continentului.

Insulele Maldive

Sunt considerate „Raiul pe Pământ”. Acest paradis este însă vulnerabil, pentru că 80 la sută din teritoriu se află la mai puțin de 1 metru deasupra nivelului mării. În cazul în care nivelul mării crește prea mult, scenariu probabil în contextul încălzirii globale, țara ar putea fi înghițită de ape.

Patagonia

Tărâm de o frumusețe neatinșă, este o regiune din America de Sud, ce se află pe lista teritoriilor care ar putea fi afectată, deoarece mulți ghețari aflați pe teritoriul său încep să se topească din cauza creșterii temperaturilor și a precipitațiilor tot mai rare.

Bangladesh

Este locul unde fluviul Gange se unește cu râul Brahmaputra și formează o deltă vastă. Dacă nivelul mării crește cu 1 metru, aproximativ 50 la sută din suprafața Bangladeshului ar putea fi inundată.

Alpi

Înălțimea munților Alpi este mai mică decât cea a munților Stâncoși și din acest motiv, aceștia sunt mai sensibili la efectele dezastruoase ale încălzirii globale. Din cauza temperaturilor ridicate, ghețarii ar putea dispărea până în 2050, iar stațiunile de schi din această zonă s-ar putea transforma într-o frumoasă amintire.

Veneția

Insulele Maldive

Marea Bariere de Corali

Patagonia

Parcul Național Glaciar

Bangladesh

Africa Sahariană

Alpi

Fotbal

Micherechi, cu fața spre NB III

Vineri seara, 3 decembrie, la Casa de Cultură din Micherechi s-a desfășurat adunarea secției de fotbal din localitate, la care au fost prezenți toți fotbaliștii, antrenorii, conducerea secției, sponsorii, doamna primar *Margareta Tat*. Nici de data aceasta nu a lipsit prietenul bun al echipei, *Czene Karcsi*. Adunarea a fost deschisă de *Mihai Ardelean*, președintele secției.

Acesta i-a informat pe toți care au fost prezenți că echipa de fotbal Micherechi SE e campioana de toamnă a diviziei Județ I din Bichiș, i-a felicitat și le-a mulțumit tuturor celor care au contribuit la obținerea acestui rezultat frumos. A subliniat punctele tari și cele slabe ale echipei „A”, a cerut jucătorii echipelor de juniori ca pe parcurs să participe mai mult la antrenamente și meciuri.

Roland Ruja (Tomuța), antrenorul juniorilor de 14 ani, a înmănat o diplomă și cupă lui *Daniel Pătaș* (10 ani) ca cel mai bun jucător dintre toți juniorii locali. Antrenorul *Balogh István* a prezentat rezultatul final: echipa a constatat din 20 de jucători, a avut 50 meciuri disputate, 10 meciuri amicale. Echipa s-a calificat pe locul 1, a jucat 14 meciuri, 9 câștigate, 4 remize, 1 înfrângere, au marcat 34 goluri (2,5 goluri în medie), au primit 12 goluri și au adunat 31 puncte. Pe teren propriu 5-2-0-23-5-17 p. În deplasare 4-2-1-11-4-14 p.

Echipa a avut o mulțime de jucători răniți tot sezonul (*Tiberiu Bányai*, *Zsolt Ciotea*, *Vasile Virág*, *Attila Bondár* și *Gábor Gajdács*). Golgheteri: 7 – *A. Bondár* (9 meciuri), 6 – *G. Gajdács* (7 meciuri), 3 – *Gh. Pătaș*, *Kiss*, *Putnoki*, 2

– *T. Berényi*, *V. Ruja*, *I. Lukucz*, *M. Lukucz*, 1 – *Bagi*, *Poiendan*, *Kovács*, *Balogh*. Cartonașe galbene: 31. Cartonașe roșii: *Cs. Poiendan*, *Petru Bányai*. Antrenorul a cerut jucătorilor ca în viitor să fie mult mai calmi, să nu riște cartonașul roșu.

MIC: – *Ce va fi dacă echipa va câștiga și campionatul de primăvară?*

Balogh: – Nu cred că echipa aceasta ar putea rezolva așa problemă mare. Ar trebui schimbate condițiile, ar trebui transferați jucători care sunt de nivelul NB III, în locul celor mai în vârstă. Nu știu dacă jucătorii ar putea rezolva să fie în deplasare o zi întreagă. Viața în NB III e cu totul alta!

Attila Bondár: – Fără îndoială, am avea multe de făcut, dar pe toate le rezolvăm. Eu m-aș bucura tare mult. MIC

Tenis de masă

Tenismenii pe locul 5

Echipa de tenis de masă din Micherechi a jucat, sâmbătă, ultimele trei derbiuri ale sezonului de toamnă, la Bichiș. Din echipa de bază de data aceasta a lipsit *Attila Luhas*, fiind bolnav. Au fost prezenți *Petru Ruja*, *Petru Luhas* și *Vasile Berényi*. Adversarii de sâmbătă joacă de mai mulți ani împreună și iau parte la cele mai tari echipe ale diviziei. Jucătorii noștri au pornit la drum cu niște semnale rele, totuși la primul derbi au câștigat cu 6-3. Apoi au urmat liderii diviziei, echipa din *Végygyháza*, care la seturi foarte strânse a câștigat meciul cu 6-1. Ultimul meci nu l-au putut juca pentru că *Petru Luhas* a trebuit să intre în servicii.

După 9 meciuri, echipa micherechenilor s-a calificat pe locul 5 (dintre 10 echipe), adunând 7 puncte.

Petru Ruja (antrenor): – Echipa joacă din ce în ce mai bine. Păcat că de data aceasta numai trei jucători am putut veni la Bichiș. În vacanța de iarnă avem mult de a face ca în sezonul de primăvară să câștigăm toate meciurile pe care în toamnă le-am pierdut numai cu câte un punct sau două la seturi. Pentru asta nu trebuie să facem altceva decât să ținem cât mai multe antrenamente și cu altele echipe. Am observat că celelalte echipe s-au uitat atent la noi cum jucăm, s-au mirat de ce noi numai acum ne-am înscris la campionat cu toate că ne-am calificat deja pe locul 5. MIC

Cupa de Șah
„Foaia Românească”

27 decembrie 2010

TALON DE ÎNSCRIERE

la Cupa de Șah „Foaia Românească” ediția a II-a
27 decembrie 2010

Nume:

Categoria la care doresc să particip (A sau B):
.....

Data nașterii:

Adresa:

Tel:

E-mail:

Cotizație de înscriere am trimis (1000 – 500).....Ft

Semnătura:

Concurenții sunt rugați să retrimite talonul de înscriere și cotizația de înscriere pe adresa redacției (Jula, str. Doja nr. 8) până în data de 13 decembrie 2010.

TVR 1

Luni 13 decembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Supermarket de divertisment 10.00 Oamenii mari la TVR 11.45 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 Oamenii Deltei 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.30 Papucul doamnei 17.00 Telegiurnal 17.30 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.10 Prim plan 21.00 Serial. Anatomia lui Grey 22.10 Film. Martorii.

Mărti 14 decembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Ca la carte (R) 10.00 Oamenii mari la TVR 10.15 Spunemi ce te doare (R) 11.45 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Oamenii Deltei 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Atunci și acum 17.00 Telegiurnal 17.30 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Eu, cetățeanul 21.15 Film. Eroii de la Telemark.

Claudiu Lucaci
în emisiunea „Telegiurnal”

Miercuri 15 decembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Profesioniștii... cu Eugenia Vodă 10.00 Oamenii mari la TVR 11.45 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Oamenii Deltei 13.55 Oamenii mari la TVR 14.30 Oamenii ca noi 15.00 Convițuri 16.00 Generația contra 17.00 Telegiurnal 17.30 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Ochiul magic 21.15 Film. Francesca.

Joi 16 decembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.00 Garantat 100% 10.00 Oamenii mari la TVR 11.45 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Oamenii Deltei 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Interes general 16.30 O carte pe săptămână 17.00 Telegiurnal 17.30 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Judecă tu! 21.15 Serial. CSI-Crime și investigații 22.10 Film. Noaptea e a noastră.

Vineri 17 decembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Serial. Dovadă de iubire 9.10 Întrecerea anilor 11.45 Oamenii mari la TVR 11.55 Fotbal. Tragerea la sorți a meciurilor din 16 iunie UEFA 13.00 Telegiurnal 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Meseria brățară de aur 17.00 Telegiurnal 17.30 Serial. Legendele palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 O dată'n viață 22.15 Film. Caimanul.

Sâmbătă 18 decembrie

6.00 Desene animate 7.00 Semne 7.30 Arca lui Noe 8.30 Serial. Hannah Montana 9.00 Turismul românesc 10.30 Zile și nopți 11.30 Pro patria 12.00 Fără frontiere 13.00 Telegiurnal 13.45 Serial. Familia Simpson 14.30 Ne vedem la TVR 16.40 Odată'n viață 17.40 Teleenciclopedia 19.00 Telegiurnal 20.10 Întrecerea anilor cu Mircea Radu (I) 21.20 Întrecerea anilor cu Mircea Radu (II) 22.30 Profesioniștii... cu Eugenia Vodă 23.30 Film Bun venit la Sarajevo.

Duminică 19 decembrie

6.10 Universul credinței 8.00 Ca la carte 9.00 Desene animate 10.00 Europa mea 10.30 Viața satului 12.00 Ultima ediție 13.00 Telegiurnal 13.20 Circ internațional 14.00 Vedeta familiei 15.00 Teazar folcloric 16.10 Supermarket de divertisment 17.40 Supermarket de divertisment 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Mystic pizza 22.00 Garantat 100% 23.00 O carte pe săptămână.

TVR 2

Luni 13 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânăcă 9.10 Film. Spre cascada Niagara (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ferma (R) 13.30 Împreună în Europa 14.30 Zestrea românilor (R) 15.00 Serial. Asul din mânăcă (R) 16.00 Telegiurnal 16.30 Confesiuni 17.30 Puterea legii 18.00 Ora de business 19.00 Arena leilor 20.00 Hubble și mai departe. Documentar 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Eureka.

Mărti 14 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânăcă 9.00 Top cut (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 13.30 Împreună în Europa 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Asul din mânăcă (R) 16.00 Telegiurnal 17.30 Bugetul meu 18.00 Ora de business 19.00 Joc deschis 20.00 Serial. Legea lui Murphy 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Eureka.

Miercuri 15 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânăcă 7.10 Tonomatul DP 2. 9.00 Joc deschis (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 13.30 Împreună în Europa 15.00 Serial. Asul din mânăcă (R) 16.00 Telegiurnal 16.30 Confesiuni 17.30 e Forum 19.00 Dincolo de hartă 20.00 Serial. Legea lui Murphy 21.00 ora de știri 22.00 Serial. Eureka.

Joi 16 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânăcă 9.00 Liber pe contrasens (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 13.30 Împreună în Europa! 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Asul din mânăcă 16.00 Telegiurnal 16.30 Confesiuni 17.30 Bazar 18.00 Ora de business 19.00 Liber pe contrasens 20.00 Serial. Legea lui Murphy 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Eureka.

Vineri 17 decembrie

6.00 Serial. Asul din mânăcă 9.00 Videoterapia (R) 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 13.30 Împreună în Europa! 14.30 Utopia 15.00 Serial. Asul din mânăcă (R) 16.00 Telegiurnal 17.30 Pescar hoinar 19.10 Film. Dr Jekyll și DI Hyde 21.00 Ora de știri 22.00 Unora le place... cu Florian Lungu și Mike Godoroja 23.00 O istorie a genocidului. Documentar.

Sâmbătă 18 decembrie

6.00 D'ale lui Mitică (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție...copii 8.35 Liber pe contrasens 10.00 Lumea de aproape 10.30 Între cer și pământ 11.00 Zestrea românilor 12.35 Atenție, se cântă! 14.10 Film. Singur pe lume 16.00 Telegiurnal 16.30 Patron, oraș, catedrală. Documentar 17.00 Natură și aventură 17.30 Dincolo de hartă (R) 18.00 Arena circului. Cirque du Soleil 19.10 Film. Agatha Christie: Pana otrăvită 20.50 Poate nu știai 21.00 Ora de știri 23.00 Serial. Atmosferă fierbinte.

Livia Dilă
prezintă la „Ora de știri”

Duminică 19 decembrie

6.00 Timpul chitarelor (R) 7.30 Natură și aventură (R) 8.00 H...ora prichindeilor 9.00 Ferma 10.00 Pescar hoinar (R) 10.30 Chip și asemănare (R) 11.00 Motomagia 11.30 Bugetul meu (R) 13.00 Vrăjitorii lui Jamie Oliver (R) 13.30 Atlas 14.10 Film. Monogamia pentru începători 16.00 Telegiurnal 17.00 Handbal 18.45 Poate nu știai 19.10 Film. Povestea lui Wendell Baker 21.00 Ora de știri 22.00 Glastonbury 2008. Concert 23.00 Serial. Comanderia, 1375 A.D.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

13 DECEMBRIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

14 DECEMBRIE, MĂRTI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

15 DECEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 DECEMBRIE, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30 Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 DECEMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

18 DECEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe undele Europei” – emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

19 DECEMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 15 decembrie 2010 (m1 ora 14.00)

Reluare: vineri, 17 decembrie 2010 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

În emisiunea în limba română din săptămâna viitoare veți putea urmări un reportaj amplu despre cel de-al 20-lea Simpozion al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. Manifestarea, ținută la sfârșitul lunii noiembrie a reunit cercetători români de România, Serbia și Ungaria.

Realizator: Ștefan Crâsta

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgyula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând casă pe drum principal (nr. 47) în Köröstarcsa, în apropierea fostei fabrici de paste făinoase, chiar și cu srl. Contact: +36-30/925-5583 (vorbim limba română).

Vând teren îngădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

De vânzare casă în centrul comunei Chitighaz, str. Úttörő nr. 69, în apropierea școlii românești. Trei camere, încălzire cu convectoare (gaz) + șemineu, baie, WC separat, anexe, grădină îngrijită, suprafață totală 1388 m². Preț 5,2 milioane Ft. Contact: +36-1/786-3698.

Apariția săptămânalului „Foia românească” este finanțată de:
Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”;
Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, din București;
Secretariatul de Stat pentru Politică Națională și Minoritară, din Budapesta

Jula

Apateu

A venit Moșul la instituțiile noastre!

Sfântul Nicolae a trecut pe la copiii din instituțiile românești din Ungaria, Jula, Micherechi, Apateu, Săcal și Chitighaz aducându-le bucurie în suflete. Elevii școlii generale din Micherechi au răs cu poșta la observațiile Moșului, micuții de la grădinița din Jula l-au întâmpinat cu multă sîială, spunând cântece și poezii, iar copiii din Săcal s-au pregătit cu sceneta „Moșul în pădure”. A.C.

Micherechi

Jula

Jula

Micherechi

Săcal

Chitighaz

FOAIA
românească
10 decembrie 2010
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcșas, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2010: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.